

MÚLT - KOR

A Kerekegyházi Lokálpatrióták Egyesületének
ingyenes helytörténeti kiadványa

XI. évfolyam 1. szám

2024. február

A katolikus templom felavatási ünnepsége 1913. augusztus 20-án

Kedves Olvasó!

Azt hiszem, mindannyiunk számára nagy örömet jelent, ha egy régen vágyott álmunk beteljesül, amiért következetesen éveken keresztül teszünk. De mi van akkor, ha erre a dologra 50 évet kell várni? Mi, mai emberek vagyunk annyira kitartóak, hogy szinte egy teljes életen át vágyakozzunk valamire, és azért minden nap tegyünk valamit? Elődeink 1863-tól – az első kerekegyházi Szent István napi búcsútól - kezdve 50 éven keresztül vágyakoztak, áhítoztak arra, hogy saját templomukban hallhassanak istentiszteletet, és ne egy szűkös imaházban. 3800 kerekegyházi katolikus felekezeti hívő közös óhaja volt ez! El tudják képzelni, hogy mekkora öröm és várákozás volt a szívekben, mikor 1913. augusztus 20-án végre felavathatták saját templomukat! És nem voltak restek, hogy ezt az örömet megosszák a környező településeken élőkkel is.

2021 szeptemberében megjelent számunkban már részletesen beszámoltunk arról a nagy ünnepről, mikor 1911 nyarán a „kerekegyházi egyesült protestáns leányegyház egyháziasságban és áldozatkészségben ritka népe” felavathatta új templomát. Ugyanezen számban számoltunk be arról is, hogy a római katolikus közösség is oly sok év szervezést, gyűjtést, kérvényezést követően megkezdte temploma építését, és letették annak alapkövét. Ennek körülményeiről részletesen beszámoltunk előző cikkünkben. Ezen írásunkban nem szeretnénk sem a felépült katolikus templom ismertetésével, sem a templom építésére adakozók névsorával foglalkozni, erre bőséges információkkal bír a „Templomunk az Isten háza” című kiadvány Kovács József plébános összeállításában, melyet a kedves olvasó figyelmébe ajánlok.

A templomépítők két évi serény szervezését és munkáját követően a Kecskeméti Napló 1913. augusztus 19-ei számában a következő tudósítás volt olvasható: „A kerekegyházi róm. kath új templom felszentelésére nagyban készül a község és az egyház – Elkészült a kerekegyházi hívek áldozatkészségéből és buzgóságából s várja teljes díszében a kerekegyházi új katolikus templom a felszentelését”

A kerekegyházi róm. kath. egyháztanács hatalmas ünnepséget szervezett a templomszentelés idejére. Hívtak, vártak vendégeket Kecskemétről, a környező településekről és a környék tanyavilágából, hogy osztozzanak a kerekegyháziakkal örömükben. Mivel a korabeli tudósítások alapján az 1913. augusztus 20-ára tervezett templomszentelés idejére változékony idő volt várható, így a szervezők a fenti újság hasábjain biztosították az érdeklődőket, hogy 2000 négyzetméter fedett és zárt helyet biztosítanak az ünnepi ceremónia helyszínén: „Miért is kérjük a kijönni szándékozó vendégeket, hogy az esetleges rossz idő szándékuktól ne térítse el, mivel mi nyolcezer vendégnek fedett kényelmes helyiségben jó helyet tudunk adni. Felkérjük tehát Kecskemét mélyen tisztelt lakosait, hogy minél számosabban való megjelenésükkel ünnepélyünk fényét emelni szíveskedjenek” Majd eljött a templomszentelés napja, amikor is az égiek is ölelő karjaikba vették a rendezvényt, és jó idő köszöntötte a rendezvényre érkezőket. A Kecskeméti Napló augusztus 23-ai száma részletesen beszámolt a Kerekegyháza Örömnepéről:

„Szent István napja örömnep volt Kerekegyházának. Ami már évtizedek óta csak mint izgatott vágyakozás rezdült meg mind erősebben és tüzetesebben ennek a romlatlan lelkű fajmagyar népnek lelkében, mint titkos sóvárgás, boldogító ábránd ringatózott a szívek mélyében, az ezen a napon teljesedésbe ment, valóra vált. Temploma van. Hogy mit jelent egy falu életében az, ha lakói munkás, szorgos két kezük gyümölcsét évtizedeken keresztül arra áldozzák fel, hogy templomot emeljenek az Istennek nagyobb dicsőségére, azt felesleges fejtegetni. Abban a népben még buzog a magyar őserő, lelke telítve van a magasabb célok iránti fogékonysággal, mely áldozatkészséget, nélkülözést nem kímélve, csak a fönséges, isteni gondolatokért, azoknak a szívekbe plántálásáért fáradozik. S ez az, ami a kerekegyházi templomszentelést kiemelte a felekezeti érdeklődés keretei közül, s mint az igazi magyar néplélek, gazdaságának hű visszatükrözöttségébe teljességében közérdekűvé vált.

Négy évtizede már, hogy Kerekegyháza dolgos, józan magyar népe, illetve több ezerre rúgó katolikus lakossága nélkülözte a hozzá méltó istenházát s egy pajtaszerű iskolai helyiségben voltak kénytelenek lelki szükségleteiket kielégíteni. A lakosság áldozatkészsége azonban végre is leküzdvé minden nehézséget, előteremtette azt az összeget, mely egy nagyszabású díszes templom felépítéséhez szükséges. A keresztfeltétel már egy éve megtörtént, míg a benedikálás most ment végbe, melynek elvégzésére a püspök Révész István pápai praelatust bízta meg.

A vendégek fogadása

A templomszentelésre Kecskemétről, de főleg a Kerekegyházához közel eső tanyákról több ezer hívő rándult át a szentelés színhelyére. Révész István praelatus a kora reggeli vonattal indult Takács Mihály nagykőrösi esperes plébánossal Kerekegyházára, s útközben csatlakozott hozzájuk Kovácsy Kálmán, a község országgyűlési képviselője, s báró Podmaniczky főszolgabíró.

Az érkezőket Kálóczy Ferenc főjegyző meleg, átértett beszédben üdvözölte, mire Révész István rövid szívélyes beszéddel válaszolt. A válasz elhangzása után egy fehér ruhás kisleány gyönyörű fehér csokrot nyújtott át a főpapnak. Ezután hosszú kocsisorban elindult a menet a község szívében felépített templom felé. A kocsisor végén lovasbandérium haladt nyalka kerekegyházi legényekből.

Mikorra a vendégek a templomhoz érkeztek, a község lobogódszt öltött, s a zöld gallyakból készült, s Kecskemét címerével díszített diadalkapu jelezte, hogy mily szívesen várta a község vendégeit. A virágokkal, lobogókkal gyönyörűen feldíszített templomhoz érve a nép valóságos virágesővel halmozta el a prelátus és a vendégek kocsiját, akiket Altrichter Ferenc plébános kedves vendégszeretettel fogadott.

A templom megtekintése

A plébánián elköltött reggeli után a vendégsereg a felszentelendő templom megtekintésére indult. A község közepén épült, s modern motívumokkal gazdagított csúcsíves templom kívülről a legkellemesebb benyomást kelti.

Belülről pedig egyszerű misztikus fönségével valósággal elragadja a szemlélőket. A kékes-zöld miatt [sic!] üvegeken átvilágító napsugár valami megmagyarázhatatlanul sejtelmes titokzatosságot varázsol a szentélybe. A

templom teljes berendezése a padok kivételével teljesen a hívők adománya. A párvját ritkító nemes áldozatkészség megérdemli, hogy a nagyobb tárgyak adományozóit névleg is felsoroljuk.

A díszes, csúcsíves főoltár, s az egész szentély André Emánuel adománya. A két szép mellékoltárt a Móczár-család és a Jézus Szíve és

Mária Társulat adományozták. Az »Ecce Homo« Langó László; a Pieta Csema Józsefné; a Szent Antal szobor D' Elia Zs. Vladimir; a szószék Görbe Emánuelné, Andrékovics Apollónia; a kereszt id. Sebedka Jánosné; a baldachin, keresztút, nagy oltárszőnyeg ifj. Szappanos Istvánné, André Rozália; a nagy csillár Szabó Józsefné, s végül az öröklámpa és a szentély rácsa André Alajos és neje jótékonyságát dicsérik.

A templom megáldása

Dél előtt fél 10 órakor ragyogó napfényben, a tengerkék égboltozat mosolygása mellett kezdődött el a lélekemelő ünnepély. Révész István praelátus fényes papi segédlettel amint körüljárta a templomot s a szenteltvízzel reá adta a főpásztortól hozott áldást, könny csillogott minden kerekegyházi katolikus ember szemében s a szíveken előmlő végtelen boldog érzés ragyogó verőfénye lesugárzott az egyszerű lelkek szelíd arcáról. Az ember nem tudta megindulás nélkül nézni őket. S miután elhangzottak a zsoltár mélységes szózatai, megnyíltak a templomajtók a híveknek, kik repeső szívvel futottak be az új, kedves templomukba.

A felszentelés után a templomban Takács Mihány nagykőrösi esperes plébános, a kin rekedt körülbelül 3000 embernek pedig Mihalovics Ernő lajosmizsei plébános tartott megindító szép beszédet az ünnepség jelentőségéről.

Végül Révész praelátus díszes abbaialis misét mondott el az új templomban, s ezzel átadta azt rendeltetésének. A kerekegyházi nép pedig egy felejthetetlen nap emlékével tért haza. Ezután a praelátus az egyháztanács, az iskolaszék és a katolikus tanítók tisztelgő küldöttségeit fogadta.

A díszebéd

A felszentelési szertartás végeztével újabb vendégek érkeztek. Kecskemét város képviselőjében ugyanis Sándor István főjegyző és Dekány László tanácsnok érkezett Kerekegyházára Beretvás Pál, Ottó Sándor, dr. Kovács Pál, Stringovics Gyula stb. társaságában, kiket Altrichter Ferenc plébános fogadott vendégül.

Délben a nagyvendéglő udvarán felállított hatalmas sátorban díszebédet adott a r. kath. egyháztanács, melyen az összes vendég, s a község színe-java megjelent. Csupán az keltett kellemetlen feltűnést, hogy a szép kerekegyházi asszonyok és leányok, nem tudni miért, távolmaradtak a bankettől, pedig ők is beillettek volna még az egészbe.... Miután a kitűnő magyaros ebédet elfogyasztották, a vendégek egy része még a 4 óras vonattal hazautazott Kecskemétre. Nagyrészüik azonban este 11 órakor külön vonaton ment vissza Kecskemétre. Az ünnepély kitűnő rendezése az egyháztanács fáradhatatlanságát és áldozatkészségét dicséri. Sajnos az esti táncmulatságot hamar elmosta a hirtelen támadt vihar.”

A Kecskeméti Napló 1913. augusztus 23-ai száma az első oldalon hozta le Révész István praelátus díszbeszédét:

„Isten és haza!

A kerekegyházi templomszentelési banketten elmondta: Révész István praelátus.

Nem pusztán véletlen, hanem céltudatos eljárása volt a helybeli nagyérdemű egyháztanácsnak, mikor az új templom oltárára első szent királyunkat emelte, amikor a gyönyörűséges új templomot éppen szent István király ünnepén felszenteltette.

Bizonyára az a kettős eszme lebegett előtte, amely kettős eszme közel 1 ezer év óta jellegzi szent István király ünnepét. Mert reánk magyarokra ez az ünnep kettős ünnep: egyházi és nemzeti. Egyházi, mert oly férfiú emlékét ünnepeljük, ki a királyi trón ezer csábításai között is megmutatta, hogy miként kell Istennek hűséges lélekkel szolgálni, ki király létére sem szégyellte bevallani, hogy ő a királyok királyának csak egyik gyarló szolgája.

De nemzeti is ez az ünnep, mert ama szent királynak ünnepét üljük, ki a magyar népet nemzeté alkotta és beoltotta népünket a keresztény nemzetek családjába, ki nemzetünk számára megvetette azt a szilárd alkotmányos alapot, amelynek köszönhetjük, hogy „annyi balszerencse közt és oly sok vizsály után megfogyva bár, de törve nem, él nemzet e hazán.”

Isten és hazaszeretet fenséges kettős eszméje tarthat csak fel országokat, e kettős eszme nélkül elpusztul minden ország, mint a fa, melynek nincs gyökere, összeomlik mint a ház, amelynek kidőlt az alapköve.

E két eszmény nélkül hiába való a műveltség, a kultúra is, hisz a megromlott emberi lélek még a haladás vívmányait is hazája romlására használja fel, mint ez Franciaország szomorú példája bizonyítja.

E két eszmény igazi ikertestvér, mert amint Isten nélkül nincs törvény, nincs becsület, nincs tekintély, nincs társadalmi rend, ép úgy hazaszeretet nélkül nem hiszek senki vallásosságában. Innet van, hogy akik e két eszményt megtagadják, egyszerre kiáltják: Nincs Isten, nincs haza! M. t. Uraim! Én abban az új templomban, mint minden templomban, ennek a két nagy eszmének iskoláját, fellegetvárát látom, különösen itt a magyar alföldön, hol a becsületes, józan magyar nép a ker. kultúrájának eme felszentelt hajlékaival oly ritkán találkozik. Ki merem mondani, hogy Európának nincs oly elhagyatott területe templom, iskola és papság szempontjából, mint a magyar Alföldnek különösen katolikus vidékei. Hús-harminc kilométerig mehetünk, míg egy-egy templomtornyot észreveszünk.

Egy napi járásra kell mennie a buzgó magyar népnek, hogy papot találjon, hogy misét és szent beszédet hallhasson. Ott fönt az a szegény tót nép — ha csak pár százan vannak is, — már templommal, iskolával dicsekedhetnek, nálunk meg 2—3 ezer embernek sincs temploma, sokszor iskolája.

Valóságos Isten csodája, hogy az Istent és hazát tagadó socializmus még nem tette teljesen tönkre józan magyar népünket. De ne is tegye, mert ha a magyar Alföld elveszett a hit, a tiszta erkölcs és hazafiság számára — úgy elveszett szegény magyar hazánk is.

Mert én a magyar Alföldet a haza gerincének tekintem, én a határszéleken nem bízom, mert ott a nemzetiségek vértelen forradalmat szítanak folyton Magyarország ellen és készek volnának a véres forradalomra is, ha elég erejük volna, ezt tapasztalhattuk a balkán háború idején.

Bocsánatot kérek hosszúra nyúlt felszólalásomért, de meg akartam indokolni, hogy miért örülök én, ha az Alföldön egy új templomot látok.

Azért örülök, mert én minden új templomban az Isten szeretetnek új iskoláját és a hazaszeretnek új fellegvárát látom.

Azért áldom én mindazokat, kik ezen új templom felépüléséhez csak egy téglával is hozzájárultak. Azért áldom én különösen a kerekegyházi róm. kath. egyháztanácsot, elsősorban annak egyházi elnökét, főtiszt. Altrichter Ferenc plébános urat, kit mióta megismerni szerencsém volt, benne mindig buzgó, híveiért élni, halni kész, önfeláldozó papot tiszteltem.

De az a fényes templom, fényes bizonyítéka az összes kerekegyházi hívek buzgoságának és áldozatkészségének is.

Mikor Seneca, a híres bölcsnek Neró császár megmutatta új, rendkívül fényes palotáját, Seneca felkiáltott: „Oh, császár, most látom, hogy milyen szegény vagy, hiszen minden kincsedet e palotára költötted.“ Én e remek templomot szemlélve, megfordítom Seneca mondását: Oh, Kerekegyháza! Most látom, hogy mily gazdag vagy erényekben, hogy ily fényes templomot építettél Istennek, ki bizonyára megálld érte nemcsak lelkieken, de vagyoni bőséggel is.

Isten tartsa, áldja e templom minden jóttevőjét, a késő utódok imába szöve emlegessék áldott nevüket!”

Ekkora ünnepe sem előtte, sem azóta nem volt Kerekegyháznak!

Bodor József

Egy kirándulás emlékére

Egyesületünk tagjaival verőfényes őszi napon érkeztünk a honfoglaló magyarok tiszteletére kialakított Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkba. Az emlékpark öt fő részből áll: Rotunda, Monostor, Skanzen, Nomád Park, Csetejurták. Mellettük számos emlékmű található, mint például az Árpád-kútja, vagy a történelmi szoborpark.

A magyarok bejövetele című, 1800 négyzetméteres festmény – a Feszty-körkép – a Rotunda ékessége. Az eredeti kép a budapesti millenniumi kiállítás egyik fő attrakciójaként 1894. május 13-án került bemutatásra. A monumentális mű megfestésére sok kiváló művész vállalkozott, többek között Mednyánszky László is. A későbbiekben a művet hanyattatásai során sok sérülés érte. 1991-ben lengyel restaurátor csoport kezdte meg a kép helyreállítását, és végül 1995-től újra teljes pompájában tekinthető meg. A magyarok Kárpát-medencébe való bejövetelét hat jelenetben bemutató kép előtt műterepet alakítottak ki, mely fokozza a vizuális hatást, a hangeffektusok pedig növelik az élményt. Egyszerűen lenyűgöző, mindenkinek látni kellene.

A szermonostor maradványai alaprajzában mutatják be a valamikori épületet. Első írásos említése 1233 évben található, de a monostor 1526-ban elpusztult. A régészeti feltárások segítenek az épület rekonstrukciójában.

A szépen felújított és rendben tartott **szabadtéri néprajzi gyűjtemény** betekintést enged a 19. századi falvak és tanyavilág életébe.

A **szentesi tanya** az 1880-as évekből a szemtermelő-állattartó, külterjes kisparaszti gazdaságot képviseli udvarán kerekóllal. A **tanyai olvasókör épülete**, melynek nagytermében téli teaesteket tartottak, láttatja, milyen is volt a népesség közösségi élete. A szórakozás mellett a házban Ezüstkalászos és háziipari tanfolyamokat is tartottak, valamint tejgyűjtő fiókként is működött.

A **tanyai iskola** az 1897. évi elemi népiskolai rendelet tőpusterve szerint épült. Berendezése és a régi taneszközök visszarepítenek bennünket a kor tanyai iskoláiba. Egyik terme gróf Klebelsberg Kuno (*mindig rövid o-val írta a nevét*) egykori kultuszminiszter iskolaépítési munkásságának és átfogó oktatási reformjának megemlékezéséül szolgál.

A Kovács-bognárműhelyben, a Makói házban, a Halászházban, a Paprikatermelők házában fellelhetők a mesterségek jellegzetes eszközei, a falakon levő képanyag betekintést nyújt az ott élők életébe. A **szatócsboltban** rég elfeledettnek hitt selyemcukorkát, bocskorszíjat és különféle édességeket vásárolhattunk. A **községházában** kapott helyet a postamúzeum. A Dél-Alföldön oly jellegzetes **szélmalom** is fellelhető itt. Berendezésének, vitorlájának helyreállítása nagyrészt új faanyag felhasználásával történt.

A Csillagösvény Labirintus országunk első tematikus sövénylabirintusa útvesztőivel, logikai feladványaival népi- és gyermekjátékok világát kínálja minden korosztálynak.

Az emlékpark gazdag programkínálata, gyönyörűen rendben tartott sétaútvonalai, az ős csodás színei, egy igazán tartalmas kirándulást biztosítottak számunkra.

Részlet a körképből

Árpád és vezérei

Árpád emlékmű

Szatócsbolt

Paprikaház

Csoportkép a bejáratnál

-elma-

Hogyan látjuk mi Erdélyt?

A 2022 szeptemberében Kerekegyházaán megtartott II. Székely Napok alkalmával meghívást kaptunk Erdélybe, Oroszhegyre. 2023. augusztus 22-én Egyesületünk tagjai, több más kerekegyházi szervezőkkel összefogva kirándulásra indult, hogy viszonzza a nálunk járt oroszhegyi székelyek látogatását.

Odautazásunk során az első megálló Vajdahunyad vára volt. **Vajdahunyad vára egy teljesen épen maradt középkori vár**, amely a tatárjárás után épült fel és melyet **Zsigmond király** adományozott **Hunyadi János** apjának, **Vajknak** 1409-ben. Különös érzés volt járni az ódon falak között, taposni a köveken, megérinteni a falakat, kitekinteni az ablakokon és látni az alatt elterülő vidéket és arra gondolni, hogy itt élt a legendás törökverő Hunyadi János és családja.

A következő megálló már Oroszhegy volt. Pálinkával, kaláccsal, örömmel fogadtak bennünket. Mi a Hajdó Vendégházban foglalhattuk el szálláshelyünket.

Oroszhegy Hargita megyében, Székelyudvarhelytől 11 km-re északra az Őrhegy déli lábánál fekszik. Beosztott falvai Székelyfancsal, Székelyszentkirály, Székelyszenttamás, Tibód, Üknyéd, Ülke.

Oroszhegy elnevezéséről több magyarázatot is találtam. Ezek egyike: Pesty Frigyes helynévgyűjtő kérdéseire, 1865. január 23-án Tamás András községi jegyző a következő magyarázatot adta a falu nevének eredetéről:

"Oroszhegy elnevezéséről a nép ajkán ma is élő hagyományból azt következtethetni, hogy ez elnevezés a község északnyugati részén emelkedő Őrhegy nevű magaslatról vette elnevezését, amelyen az említett hagyomány szerint a hajdani tatárjárás hadmozzanatait orozva kémlelte volna, innen Oroszhegy."

Egy másik magyarázatra Mihály Tibor „Ilyenek vagyunk” című könyvében akadtam. E’ szerint az „Oros” szó ómagyar név, aminek jelentése „magaslat, kiemelkedő hely”. Ez alapján a falu a magas fekvése miatt is kaphatta az „Oroszhegy” nevet, mely később a könnyebb kiejtés miatt lett Oroszhegy.

A falut 1333-ban **Uriczhegy** néven említik először. Az Őrhegy melletti Deskő-hágó közelében található Mákvár csekély maradványai. A vár az ásátások eredményeképpen a korai bronzkorból származik. Az egykori Udvarhelyszék egyik legnépesebb települése. Első temploma a ma Diafalvának nevezett részen volt, 1670-ben bontották le. A trianoni békeszerződésig Udvarhely vármegye, udvarhelyi járásához tartozott. 1992-ben 1833 lakosából 1814 magyar, 17 cigány és 2 román volt.

Mai temploma 1764 és 1770 között épült, tornyát 1937-1940 között újjáépítették. A Kápolnamező helyén egy 1723-ban épített Szent László-kápolna állott, a helyet a közeli gyógyforrás miatt Sátorhelynek nevezik. Egykor híres búcsújáróhely volt.

Oroszhegyről indulva minden nap más-más szeletét csodáltuk meg Erdélynek.

Szerdán a Székelyudvarhelytől néhány kilométerre található Szejkefürdőre kirándultunk. Tisztelegtünk Orbán Balázs a legnagyobb székely, író, történész, néprajzi gyűjtő, közéleti ember nyughelye előtt. A sírhely és emlékmű a Borvízoldalban van. Érdekesség, hogy ez Orbán Balázs negyedik sírja, többször is újratemették.

A kopjafás- féldomborműves síremlékhez székelykapu-sor vezet. Orbán Balázs halálakor még 5 székely kapun át vezetett az út, mi már 14 kapun mehettünk át a síremlékig. Kibetűzgettük a kapuk

feliratát, melyek jól példázzák a székelyek hagyományos vendégszeretetét.

Sétáltunk egy nagyot a Mini Erdély Parkban, megcsodáltuk Erdély több mint 80 legjelentősebb várának, erődtemplomának, kastélyának és más műemléképületének makettjét.

Farkaslakán megkerestük Tamási Áron 150 éve épült szülőházát. A faboronás, zsindeyes épületben a Tamási család bútorai, illetve a személyes tárgyaiból, kézírataiból, műveiből, leveleiből, fényképeiből válogatott gyűjtemény tekinthető meg. Átkeltünk a Fehér-Nyikón, amely Farkaslaka kis folyója. Jártunkban-keltünkben beszélgettünk az ott élőkkel, akik meséltek az emlékezetes 2005. augusztusi nagy árvízről, megmutatták milyen magasan állt a víz. A rekkenő melegben kezet és arcot mostunk, markunkból ittunk egy utunkba kerülő hús vízű nyomóskútból. Egy magunk fajta idős néni poharat kínált felénk.

Farkaslaka után Székelyderzs következett. Megnézhettük a székelyderzsi erődtemplomot, amelynek érdekessége, hogy a falu lakói évszázadok óta itt tartják szalonna és füstölt hús tartalékaikat. Bástyarendszere innen kapta a „szalonnás” előnevet. Székelyderzsben az évszázados tradíciót megtartva a mai napig a templom bástyájában tartják a szalonnát. Minden hét szerdáján kora reggel a harangozó nyitja a kaput. A falu aprajánagyja ekkor nem imakönyvet, hanem bicskát és kosarat szorongatva indul a templomba. Aki pedig nem ér oda szerdán reggel, annak egy hetet kell várnia, hogy újra szelhessen a szalonnájából.

Székelyudvarhely a Nagy-Küküllő partján elterülő város. A hangulatos történelmi épületekkel körbevett Fötér egyben belváros is. Itt található az Emlékezés Parkja tizenhárom mondahős, történelmi személy és írók mellszobrával, Csaba királyfitól a névtelen Vándor Székely szobraig.

Végigsétáltunk a szépen gondozott parkon, megcsodáltuk az impozáns szökőkutat, betértünk egy kávéra, süteményre az Alexandra cukrászdába.

Csütörtökön a Madarasi-Hargitán túráztunk egy „kicsit”. A Madarasi-Hargita a Hargita-hegység és Székelyföld legmagasabb hegycsúcsa, 1801 méter. A menedékháztól köves földúton, áfonyabokrokkal, törpefenyvesekkel szegélyezett út vezet a csúcsra. Tetejéről szép időben körbe lehet látni az egész Hargitát. Ehhez ugyan nem volt szerencsénk, de amit a borús idő látni engedett, az is maga volt a csoda.

A hegytetőn szétszórta kőhalmok, keresztek, kopjafák. Mindenhol koszorúk, szalagok, feliratok, amelyek hirdetik, hogy a székelyeknek és nekünk magyaroknak is Szent ez a hely. A székelyek „Szent hegye”.

Visszafelé az útmentén egy kifőzdében sült pizstrángot ettünk. A helyben kifogott friss, kívül ropogós, belül szaftos pizstráng sült krumplival, citrommal fenséges étel.

Ebéd után rövid időre megálltunk a zetelaki völgyzáró gátnál, amely a Nagyküküllő felső szakaszának legnagyobb gyűjtőtava. A vízgyűjtő 1976-1993 között épült, és a folyó menti települések vízellátására és elektromos áram termelésére használják. A víztározó biztosítja Székelyudvarhely, Székelykeresztúr, Medgyes és Kiskapus vízellátását. Áradás esetén működésbe lép a gát bal oldalán látható 32 m magas tölcserlefolyó. A tóban sokféle hal él: domolykó, pizstráng, kárász, ponty, harcsa, süllő, csuka, paduc, dévér, menyhal és sügér. A partról és csónakból is lehet horgászni.

A következő nap végimentünk a parajdi Sósoros tanösvényén. Az odavezető út kicsit húzós, felfelé kell menni, de maga a tanösvény kényelmesen bejárható. A régi bányatelepről és a József-aknától indul, helyenként árnyas erdei úton vezet. 1762-ben nyitották meg ezt a harang alakú bányát, amelyből bivalybőrben húzták fel a sót állatok segítségével. Ezzel megkezdődött a földalatti bányászat Parajdon. Szép látványt nyújtanak a hófehér sószivárgások. Érdekes megnézni és kis időt eltölteni a természet csöndjében, elmélázni azon, hogy számunkra mennyire fontos a só, és hogy a sóbányászat milyen kemény munka lehetett és lehet ma is.

Következő úti célunk Korond. A Sóvidék legnevezetesebb települése, iparművészeti, idegenforgalmi és művelődési központ. Az országút mellett állandó kirakodóvásár van a falu termékeiből. Ha Korondról hallunk, először a fazekasság jut eszünkbe, de szép kézimunkákat, szőtteket, taplógombából készült sapkákat, használati eszközöket is láthatunk itt vagy akár vásárolhattunk is.

A délután Oroszhegyen talált bennünket. Megnézhettük a Népi Mesterségek házát, ami egy kétszobás parasztház. Az egyik szobában a népi varrás, szövés, hímzés, csipkekészítés – és minden, ami a textíliákhoz köthető – kapott helyet, a másik szobában a hagyományos famegmunkálásnak teremtették meg a kereteit, kiemelve a bútorkészítést, festést, kapufaragást. Az udvaron kovácsműhelyt állítanak fel. A műhelyek felszereléséhez szükséges eszközök szinte teljes egészében megvannak. Ezeket többnyire a lakosság adományozta erre a célra, többek között egy kerekeműhely, illetve egy kovácsműhely teljes felszerelését.

Benéztünk az oroszhegyi tájházba, amely falumúzeum és egyben turisztikai információs központ is. A berendezési tárgyakat a falu lakói, elődeik hagyatékából adományozták, de megtalálhatók itt a mai kor modern információs eszközei is.

Pihenésképpen meghallgattuk Mihály Tibor – az oroszhegyi iskola igazgatója – könyvbemutatóját az „Ilyenek vagyunk” című könyvről. Történetei a székely emberek büszke és önérzetes természetéről, mindennapjaikról, küzdelmeikről, soha meg nem törhető élniakarásukról szólnak. Előadása több volt mint élvezetes.

Ezt követően traktorral fölkapaszkodtunk a Farkaslakához tartozó Jézus Szíve Kilátóhoz. Az út erdős, ligetes hegyoldalon vitt. Az erdőből kiérve végeláthatatlan legelőket simogathattunk a szemünkkel.

A Jézus-szobor 22 méter magas, rozsdamentes acélból készült. Belsejében a csigalépcsőt bátran használhatják a tériszonyosok is, mert a körülötte kialakított védőrács szerkezet teljes biztonságot nyújt. Tiszta időben a kilátó tetejéről el lehet látni a Fogarasi-havasokig. Visszafelé a bátrabbak felkapaszkodtak az oroszhegyi kilátóba is.

1009 méteres tengerszint feletti magasságával a vidék legmagasabb pontja az Őrhegy. Itt állították fel 2008-ban a négyemeletes fából épült kilátót, A 21 méteres magasságból messzire lehet látni. Alatta az erdő és Oroszhegy hosszan elnyúló házsorai látszanak.

Hát nem akármilyen traktorozás volt.

Nem véletlen voltunk éppen akkor ott, amikor megrendezésre kerültek a hagyományos Oroszhegyi Szilvanapok. Az egy hetes rendezvénysorozat szervezői a hagyományok megélésében hisznek. Ottlétünkkor már a XVI. alkalommal rendezték meg a Szilvanapokat. Egy héten keresztül gyereknapi programok, futball utcabajnokság, fotókiállítás, filmvetítés, társasjáték és még kitudja mennyi színes programban vehetett részt a közösség minden tagja, és az arra járó kíváncsi turista. Táncolhattunk utcabálban, kóstolhattunk pálinkát, szilvalekvárt, szilvaízt, kutyót. Hallgathattunk népzene-szemelvényeket és társolhattunk a méltán híres oroszhegyi Fúvószenekarnak. Láthattunk néptáncgyűtéseket.

Nem feledkezhetek meg szívélyes vendéglátóinkról, a faluban tett sétákról, ahol mindenki köszön mindenkinek, ahol meg lehet állni egy-egy jó szóra a közvetlen és kedves falubeliekkel. Nem feledhetem történeteiket életük körülményeiről, a mesélő székelykapukról, a medveriadóról, a falut körülvevő természetről, az éppen érő szilváról. De szívesen emlékezem a bőséges és ízletes reggelikre, az esti vacsorákra, amelyek nagyon hasonlítanak a mi étkeihez, de mégis mások.

Vasárnap reggel a viszontlátás reményében, hátatelt szívvel vettünk búcsút szállásadóinktól.

Hazafelé még útba ejtettük Marosvásárhelyt, ahol megnéztük a páratlan szépségű Kultúrpalotát. A Kultúrpalota 1911-13 között épült. Szobor- és mozaikdíszítése, az ablakok, a falfestmények ámulatba ejtőek. A Kultúrpalota hangversenyeremnek, könyvtárnak, képzőművészeti múzeumnak is otthont adó épület, igazi fellegvára a magyar kultúrának.

Rövid időre megálltunk még Erdély kapujában a Királyhágón és kissé fáradtan, de élményekkel telve búcsút intettünk Erdélynek.

Helytörténet hitelesen és igényesen:

figyelje a Kerekegyházi Lokálpatrióták rendezvényeit, újságjait!

www.keloegy.hu

LAPUNK MEGJELENÉSÉT TÁMOGATTA:

**A Kerekegyházi Lokálpatrióták
Együletének kiadványa**

Szerkesztőség:

**6041 Kerekegyháza,
Andrássy Gyula u. 55. sz.**

Felelős szerkesztő:

Bertók István

Megjelenik: **300 példányban**

Nyomtatás: **Androver 2000 Bt.**

ISSN: **2064-9096**